DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa, 25 luty 1953 r. Nr 1 Poz. 1—16

T R E Ś Ć:

1.

ZARZĄDZENIE Nr 228
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 22 grudnia 1952 r.

w sprawie obmiaru budynków.

(L .dz. D.VII/6/7560/52)

W celu ujednolicenia warunków obmiaru budynków dla potrzeb projektowania, wykonawstwa, rozliczeń i statystyki budowlanej — zarządza się co następuje:

§ 1. 1. Przy obmiarze budynku należy podawać:
1) wymiary liniowe — w metrach (m)
2) „ powierzchniowe — w metrach kwadratowych (m^2)
3) wymiary objętościowe — w metrach sześciennych (m^3)

2. Dokładność obmiaru powinna wynosić:
1) przy określaniu długości — 0,05 m
2) przy określaniu szerokości i wysokości — 0,01 m.
3) przy określaniu powierzchni — 0,1 m^2
4) przy określaniu objętości — 1,0 m^3.

§ 2. 1. Objętość (kubatura) budynku stanowi sumę objętości wszystkich kondygnacji budynku naziemnych i podziemnych.

2. Do objętości budynków zalicza się również: część użytkową poddasza, wystającą ponad teren niepodpiwniczoną część budynku oraz prześwity, galerie otwarte, podcienia i tarasy, wykazując w ogólnej kubaturze oddzielnie ich objętość.

3. Do objętości budynków nie wlicza się wystających poza obrys kondygnacji: kominów, wentylatorów, świetlików strychowych, gzymsów, murów ogniochronnych, attyk, balustrad, balkonów, daszków nad wejściami, stopni wejściowych, części klatki schodowej wystającej nad poziom górnego stropu, jeżeli poddasze nie zawiera części użytkowej, oraz fundamentów budynków.

§ 3. 1. Objętość kondygnacji oblicza się, mnożąc powierzchnię rzutu poziomego przez wysokość kondygnacji.

2. Objętość poddaszy użytkowych oblicza się, mnożąc powierzchnię rzutu poziomego wg obrysu zewnętrznego części użytkowej (bez strychu) przez wysokość.

3. Objętość niepodpiwniczonej części budynku wystającej ponad teren oblicza się, mnożąc powierzchnię rzutu poziomego przez średnią wysokość tej części.

4. Objętość budynków o charakterze hal oblicza się tak, jak objętość poszczególnych kondygnacji.

§ 4. 1. Powierzchnię rzutu poziomego każdej kondygnacji budynku oblicza się według wymiarów obrysu zewnętrznego nie uwzględniając grubości tynków zewnętrznych.

2. W przypadku oblicowania ścian budynku okładziną kamienną wymiary rzutu kondygnacji liczy się do lica zewnętrznego tej okładziny.

3. Przy obliczaniu rzutu poziomego nie odejmuje się wnęk oraz nie dodaje się występów, jeżeli powierzchnia wnęki lub występu w przekroju poziomym nie przekracza 0,1 m^2.

§ 5. 1. Wysokość kondygnacji mierzy się od wierzchu podłogi stropu dolnego do wierzchu podłogi stropu górnego.

2. Wysokość kondygnacji zakończonych stropodachem mierzy się do wierzchu średniego poziomu stropodachu.

3. Wysokość budynków nie podzielonych na kondygnacje mierzy się w całości od wierzchu podłogi do wierzchu stropu lub średniego poziomu stropodachu.

4. Wysokość niepodpiwniczonej części budynku, wystającej ponad teren a położonej poniżej podłogi dolnej kondygnacji mierzy się od średniego poziomu terenu przy budynku do wierzchu podłogi dolnej kondygnacji.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1953 r.

Minister: w/z **A. Wolski**

2.

ZARZĄDZENIE Nr 229
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 27 grudnia 1952 r.

w sprawie należytego zagospodarowania sprzętu budowlanego.

(L. dz. D.VIII/1/6882/52)

W celu należytego zagospodarowania zbędnych maszyn, urządzeń i sprzętu mechanicznego do robót ziemnych, budowlanych i montażowych, zarządza się co następuje:

§ 1. Zobowiązuje się Centralne Zarządy, Przedsiębiorstwa i Zakłady, podległe Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, do ścisłego przestrzegania Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 30 lipca 1952 r. w sprawie należytego zagospodarowania zbędnych maszyn, urządzeń i sprzętu mechanicznego do robót ziemnych, budowlanych i montażowych (Monitor Polski z dnia 30 sierpnia 1952 r. Nr A-73, poz. 1166).

§ 2. Zobowiązuje się Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego, nadzorowane przez Centralny Zarząd Sprzętu i Mechanizacji, do prowadzenia w ramach resortu operatywnej gospodarki sprzętem budowlanym czasowo zbędnym.

§ 3. Centralne Zarządy (jednostki nadrzędne) zgłoszą sprzęt zbędny do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego BM) w odpisie do Dep. Głównego Mechanika i Energetyka).

§ 4. Przekazywanie zbędnego sprzętu budowlanego do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego BM, należy traktować jako akcję ciągłą, dokonywaną w odstępach kwartalnych.

§ 5. Podstawą do przekazywania zbędnego sprzętu budowlanego powinien być kwartalny plan mechanizacji robót.

§ 6. Koszty remontu kapitalnego sprzętu zbędnego pokrywa Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego BM, z funduszów przejętych od strony przekazującej sprzęt, a przewidzianych na remont przekazanego sprzętu w planie kapitalnych remontów.

§ 7. Zbędny sprzęt budowlany, przeznaczony do przekazania Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Sprzętowego BM, powinien być umieszczony przez stronę przekazującą w planie remontów kapitalnych na rok 1953.

§ 8. Komisja kwalifikacyjna do badania zbędnych maszyn budowlanych u posiadacza (powołana na podstawie załącznika Nr 4 do cytowanego w § 1 zarządzenia Przewodniczącego PKPG) w wypadku stwierdzenia dekompletacji sprzętu, powinna ustalić przyczynę powstania dewastacji, z podaniem właściwych wniosków.

§ 9. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego BM powinno posiadać na swej bazie sprzęt czasowo zbędny, zdolny do natychmiastowego użycia, który stanowić będzie rezerwę sprzętową resortu.

§ 10. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego BM wydawać będzie w ramach resortu miesięczne biuletyny, określające dokładną charakterystykę techniczną sprzętu, posiadanego na swej bazie.

§ 11. Przydział sprzętu z bazy Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego dla Przedsiębiorstw, następować będzie na wniosek właściwych Centralnych Zarządów (jednostek nadrzędnych) za zgodą Departamentu Głównego Mechanika i Energetyka.

§ 12. Przekazywanie zbędnego sprzętu Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Sprzętowego BM, jak również jego rozprowadzanie z bazy Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego BM, powinno następować nieodpłatnie w trybie Uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 27 maja 1949 r. (Monitor Polski Nr A-59, poz. 800) z uwzględnieniem kosztów manipulacyjnych Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego BM.

§ 13. Przekazywanie zbędnego sprzętu budowlanego do dyspozycji Centralnego Biura Obrotu Maszynami, lub do innego resortu, nastąpić może wyłącznie za zgodą Departamentu Głównego Mechanika i Energetyka.

§ 14. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 27 grudnia 1952 r.

Minister: w/z A. Wolski

3.

ZARZĄDZENIE Nr 232

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 grudnia 1952 r.

w sprawie projektowania urządzeń dźwigowych w dokumentacji architektonicznej dla budownictwa ogólnego.

(L. dz. CZ/TB/9695/52)

W celu ułatwienia produkcji urządzeń dźwigowych, przyśpieszenia montażu oraz obniżenia kosztów budowy przez właściwe zaprojektowanie części budynku przeznaczonej na pomieszczenie urządzenia dźwigowego, zarządza się, co następuje:

§ 1. Wprowadza się do stosowania w biurach projektów podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli „Instrukcję projektowania urządzeń dźwigowych w dokumentacji architektonicznej", stanowiącą załącznik do Zarządzenia. Instrukcja rozesłana została przez Centr. Zarząd Biur Projekt. Bud. Miejskiego do wszystkich podległych biur projektowych. Inni zainteresowani mogą ją otrzymać za zwrotem kosztów w Dziale Studiów Miastoprojekt-Specjalistyczne, Warszawa, ul. Królewska 27.

§ 2. 1. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 grudnia 1952 r. i stosuje się do dokumentacji, która przed tym terminem nie została zatwierdzona w formie projektu szkicowego (wstępnego) przez władze budowlane i K.O.P.I. inwestora.

2. Równocześnie traci moc Instrukcja Nr 4 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 3 maja 1951 r. w sprawie wymiarowania szybów dźwigów osobowych i towarowych przy sporządzaniu dokumentacji technicznej dla budownictwa ogólnego (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 5, poz. 56).

Minister: w/z A. Wolski

4.

ZARZĄDZENIE Nr 233

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 grudnia 1952 r.

w sprawie cen i warunków rozliczeń za roboty wykonywane przez Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych.

(L. dz. D.VII 6/3801/52)

Celem uregulowania i ujednolicenia cen oraz warunków stosowanych przy dokonywaniu rozliczeń z roboty wykonywane przez Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych — zarządza się co następuje:

§ 1. Przy dokonywaniu rozliczeń za roboty, wykonywane przez Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych mają zastosowanie:

1. Warunki Umowne, ustalone między stronami, zgodnie z § 2 ust 5 Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 11 stycznia 1952 r. w sprawie zasad i trybu zawierania umów o wykonanie robót budowlano-montażowych objętych planem inwestycyjnym (Mon. Pol. Nr A-5, poz. 53).
2. Przepisy wynikające z Zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 37 z dnia 5 marca 1952 r. w sprawie umów o wykonanie robót budowlanych, zlecanych przez jednostki podporządkowane Centralnemu Zarządowi Budowy Miast i Osiedli „ZOR" (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 5, poz. 46).
3. Warunki wykonania, odbioru i obmiaru robót, podane we wstępach do poszczególnych działów Cennika Robót Budowlanych i Instalacyjnych na rok 1950, wprowadzone Zarządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 18 grudnia 1950 r. w sprawie cennika dla wyceny kosztorysów urzędowych.
4. Ceny wynikające z obowiązujących cenników robót budowlanych.
5. Zarządzenia dotyczące obniżki kosztów budowy z tytułu zadań oszczędnościowych przedsiębiorstw wykonawczych, w szczególności Zarządzenia Nr 59 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 8 kwietnia 1952 r. (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 7, poz. 71).

§ 2. 1. Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych, wykonując roboty jako generalny wykonawca, rozlicza się z zamawiającym według cen kosztorysowych ustalonych w Cenniku Robót Budowlanych i Instalacyjnych na rok 1950 — Wydawnictwo b. Ministerstwa Budownictwa Nr 42 (C R B. 1950 r.).

2. Rozliczenia z tytułu wykonania robót ziemnych i odgruzowań oraz z tytułu przewozu, montażu i demontażu sprzętu mechanicznego należy przeprowadzić na podstawie cen podanych w części II Cennika Robót Budowl. i Instalacyjnych na 1950 r.

§ 3. 1. Przedsiębiorstwo Robót Zmechanizowanych wykonując roboty jako podwykonawca rozlicza się z zamawiającym na podstawie cen kosztorysowych, ustalonych w sposób podany wyżej w paragrafie 1 i 2.

2. Generalnemu wykonawcy przysługuje w tym przypadku prawo dokonania potrącenia z rachunku podwykonawcy 1% od całości sumy rachunku zgodnie z postanowieniami zawartymi w § 65

„Tymczasowych Warunków Umownych" zał. Nr 7 do Zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 11.I.1952 r. (Mon. Pol. Nr A-5, poz. 53).

3. Poza tym generalnemu wykonawcy przysługuje prawo potrącenia z rachunku podwykonawcy kosztu robót niewykonanych przez podwykonawcę a objętych ceną kosztorysową i podanych w rachunku.

4. Ilość wykonanych robót do rachunku podwykonawcy należy dołączać wg kosztorysu umownego i rysunków szczegółowych z potrąceniem tych części robót, których podwykonawca nie wykonał.

5. Koszt robót niewykonanych o których mowa wyżej w pkt. 4 należy obliczać wg cen podanych w części II C.R.B.-50 § 7. Cennik wykopów wykonywanych ręcznie.

§ 4. 1. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 30 grudnia 1952 r. i obowiązuje przy dokonywaniu rozliczeń za roboty wykonane po 1 stycznia 1952 r.

2. Rozliczenia zakończone przed wejściem w życie zarządzenia w postaci sprawdzonego rachunku ostatecznego i przyjętego przez strony bez zastrzeżeń — nie podlegają rewizji.

Minister: w/z **A. Wolski**

5.

ZARZĄDZENIE Nr 3
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 7 stycznia 1953 r.

w sprawie uchylenia obowiązku meldunków dobowych o sytuacji wagonowej.

(L. dz. CZZ/61/47753/52)

W związku z zarządzeniem Przewodniczącego PKPG z dnia 15.XII.52 w sprawie odwołania meldunków o sytuacji przewozowej na kolejach normalnotorowych zarządza się co następuje:

§ 1. Uchyla się obowiązek składania dobowych meldunków o sytuacji wagonowej, wprowadzony §§ 3 i 4 zarządzenia Ministra Budownictwa Miast i Osiedli Nr 203 z dnia 30.X.52 r. (Dz. U. M. B. i O. Nr 19, poz. 219).

§ 2. Zobowiązuje się Dyrektorów Centralnych Zarządów do stałego czuwania nad sytuacją wyładunkową w podporządkowanych jednostkach przy przewozach kolejowych. W szczególności należy przeprowadzać kontrolę terenu w zakresie przestoju wagonów ponad czas wolny od postojowego oraz wzmóc walkę z tym przejawem.

§ 3. Zarządzenie obowiązuje od dnia 16 grudnia 1952 r.

Minister: **R. Piotrowski**

6.

ZARZĄDZENIE Nr 5
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 10 stycznia 1953 r.

w sprawie ustalenia cen piasku i żwiru dla celów kosztorysowania.

(L. dz. D.VII/6/52)

W związku z trudnościami, na które napotykają inwestorzy i biura projektowe przy ustalaniu kosztów inwestycji wskutek braku ujednoliconych cen niektórych materiałów budowlanych, a w szczególności piasku i żwiru oraz celem usprawnienia rozliczeń między inwestorem a wykonawcą robót budowlanych — zarządzam, co następuje:

§ 1. 1) Jednostki podległe Centralnym Zarządom Budownictwa Miejskiego w porozumieniu z głównymi inwestorami działającymi na danym terenie i przy udziale przedstawiciela miejscowej Rady Narodowej ustalą przeciętne ceny piasku i żwiru wzgl. pospółki dla rejonu działania Zjednoczeń celem ich wprowadzenia jako obowiązujące dla kosztorysowania robót budowlanych i rozliczeń za ich wykonanie w roku 1953.

2) Dla budów dużych o sumie rocznego przerobu ponad 200.000 zł. należy ustalić ceny piasku i żwiru względnie pospółki oddzielnie dla każdej budowy.

§ 2. 1) Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych spowoduje wypośrodkowanie i ustalenie dla celów kosztorysowania i rozliczeń ceny piasku i żwiru wzgl. pospółki w poszczególnych powiatach w porozumieniu z głównymi inwestorami w tym powiecie i Zjednoczeniami Budownictwa Miejskiego, działającymi na tym terenie.

2) Jeżeli będzie to wskazane ze względu na warunki miejscowe, powiat należy podzielić na rejony, dla których będą obowiązywały wypośrodkowane jednolite ceny piasku i żwiru względnie pospółki.

§ 3. 1) Wypośrodkowane ceny powinny stanowić średnioważoną cen zakupu piasku i żwiru wzgl. pospółki przez przedsiębiorstwa z różnych źródeł dostawy w danym rejonie i powinny odnosić się do warunków sprzedaży loco wytwórnia (żwirownia). W przypadku, gdy materiały o których mowa dostarczane są w większości koleją — cenę należy ustalić dla warunków sprzedaży franco wagon stacja wyładowcza.

2) Ceny powinny być ustalone dla określonego gatunku piasku, żwiru względnie pospółki. Przy określeniu gatunku kruszywa należy posługiwać się klasyfikacją podaną w zarządzeniu Ministra Budownictwa z 31 lipca 1950 r. w sprawie stosowania kruszywa do robót betonowych i żelbetowych (Dz. Urz. M. B. Nr 11/50, poz. 125) oraz w aktualnych Polskich Normach (PN/B-352 i PN/B353).

§ 4. 1) Ustalone ceny zostaną wprowadzone jako obowiązujące na rok 1953 po ich zatwierdzeniu przez Ministerstwo.

2) Celem sprawnego przeprowadzenia akcji ustalenia cen wyznaczam następujące terminy:

1. Zjednoczenia B.M. ustalą wypośrodkowane ceny i nadeślą je do Centralnych Zarządów w terminie do dnia 10 marca 1953 r.
2. Budowlane Przedsiębiorstwa Powiatowe ustalą wypośrodkowane ceny i nadeślą je do Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych w terminie do dnia 10 marca 1953 r.
3. Centralne Zarządy Budownictwa Miejskiego i Zarząd Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych zestawią wykazy wypośrodkowanych cen i nadeślą je po zaopiniowaniu do Departamentu Techniki celem zatwierdzenia przez Ministerstwo w terminie do dnia 10 marca 1953 r.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 1953 r.

Minister: **R. Piotrowski**

7.

OKÓLNIK Nr 85
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 20 grudnia 1952 r.

w sprawie oszczędności cegły i stosowania płyt izolacyjnych.

(L. dz. D.VII/3/ /52)

1) W związku z odczuwanym niedoborem cegły, poleca się do budowy ścian niekonstrukcyjnych działowych stosować w najszerszym zakresie: **płyty wiórkowo-cementowe, albo wiórkowo-gipsowe.** W pomieszczeniach z nadmiarem wilgoci (łazienki, ustępy, kuchnie) stosować można płyty wiórkowo-cementowe, w innych zaś pomieszczeniach (korytarze, spiżarki) — płyty wiórkowo-gipsowe.

2) **Płyty wiórkowo-cementowe** na ścianki działowe mogą być stosowane o grubościach: 7 cm lub 5 cm, uzbrojone albo nieuzbrojone.

Płyty nieuzbrojone stosuje się:: o grubości 7 cm na ścianki o powierzchni do 15 m² o grubości 5 cm na ścianki o powierzchni do 10 m². Na ścianki o większych powierzchniach stosować należy **płyty uzbrojone.**

Uzbrojenie płyt polega na spięciu ścianki po obu stronach drutem o średnicy 2 — 3 mm, rozstawionym po obu stronach ścianki co 1 mtr. Drut powinien być naciągnięty, umocowany do haków lub gwoździ w suficie i w podstawie ścianki. W poziomych spoinach płyt druty pionowe ściąga się poprzez spoinę cienkim drutem o średnicy 1 mm.

Można stosować zbrojenia polegające na naciągnięciu drutów po przekątnej ściany z obu stron, ściągniętych między sobą cieńszym drutem poprzez spoiny płyt.

W celu zabezpieczenia zbrojenia przed rdzewieniem należy je uprzednio powlec mleczkiem cementowym.

Płyty ustawiać należy poziomo na zaprawie cementowej 1 : 3; na stykach spoiny pokrywać paskami siatki drucianej o szerokości 10 cm, przybijanymi do płyt. Ościeżnice drzwiowe ustawić należy jednocześnie z układaniem płyt; wskazane jest, aby pionowe ramiaki ościeżnicy w celu usztywnienia przedłużone były na wysokość do stropu i były tam zamocowane. Poprzeczka drzwiowa ościeżnicy na wysokości drzwi powinna być wpuszczona w pionowe ramiaki. Końce płyt ściennych w miejscach przylegania do ścian kapitalnych i podłogi należy wpuszczać w mury (bruzdy) i odpowiednio umocowywać.

Płyty należy stosować po zakończeniu w nich skurczów (jeden do dwóch miesięcy od wyprodukowania).

Wyprawę płyt wiórkowo-cementowych w pomieszczeniach z nadmiarem wilgoci należy wykonywać z zaprawy cementowo-wapiennej na obrzutce cementowej, w innych zaś pomieszczeniach — z zaprawy wapiennej z dodaniem 20% gipsu w stosunku objętościowym do wapna na obrzutce cementowej lub gipsowej. W ściankach zbrojonych przy powierzchni jako obrzutkę należy stosować zaprawę cementową lub cementowo-wapienną. Do ścianek działowych wykonywanych z płyt wiórkowo-cementowych o grub. 7 cm i 5 cm stosuje się wytyczne zawarte w normie P.N./B-491.

3) Płyty wiórkowo-cementowe o grubości 3 cm i płyty wiórkowo-gipsowe o grubości 2,5 cm, przybija się dwustronnie do szkieletu, złożonego ze słupów, podwaliny i oczepu. Słupki o wymiarze 5 x 5 lub 6 x 6 cm rozstawia się w odstępach około 1 m. Szkielet mocuje się płaskownikami do podłogi i sufitu oraz klamrami do ścian nośnych. Płyty należy stosować po zakończeniu w nich skurczów.

4) W celu zaoszczędzenia paliwa w czasie ogrzewania budynku poleca się stosownie ocieplania płytami izolacyjnymi (przede wszystkim porowatymi płytami pilśniowymi i wiórkowo-cementowymi) wnęk podokiennnych służących do umieszczania grzejników i innych w ścianach zewnętrznych. Tego rodzaju wnęki przeważnie z cienkimi ściankami, umieszczane w bezpośrednim sąsiedztwie silnego źródła ciepła i wysokiej temperatury, stanowią przyczynę nieproduktywnego wypromieniowania i straty ciepła.

Minister w/z A. Wolski

8.

OKÓLNIK Nr 87

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 24 grudnia 1952 r.

(L. dz. GM/2/ /9/12/52)

w sprawie zgłaszania wniosków arbitrażowych.

1. W okólniku Nr 22 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 27 marca 1952 r. L. dz. GM/2/3059/52), w sprawie zgłaszania wniosków arbitrażowych (Dz. Urz. M. B. M. i O. Nr 6, poz. 66) wprowadza się następującą zmianę:

   w § 3, w wierszu 4 od końca, po wyrazie „arbitrażowych" przecinek zastępuje się kropką, a dalszy ciąg tego paragrafu otrzymuje brzmienie: „O skierowaniu wniosku jednostki budżetowe zawiadamiają równocześnie Gabinet Ministra, jednostki działające na zasadach rozrachunku gospodarczego — właściwe centralne zarządy. Do zawiadomienia należy dołączyć odpis wniosku".

2. Okólnik obowiązuje od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister w/z A. Wolski

9.

OKÓLNIK Nr 88

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 grudnia 1952 r.

w sprawie stosowania deszczułek posadzkowych.

(L. dz. CZZ/150/44126/52)

W celu dalszego zwiększenia stosowania i używania deszczułek posadzkowych oraz zmniejszenia stosowania podłóg białych zarządza się co następuje:

1. Deszczułki posadzkowe należy stosować w pomieszczeniach zasadniczych budownictwa administracyjnego i socjalnego, w pokojach i przedpokojach budownictwa mieszkaniowego w zabudowie wielkomiejskiej oraz w najszerszym zakresie również w budownictwie mieszkaniowym typu miejskiego i w zabudowie niskiej: 1) w razie braku podłóg białych i 2) tam, gdzie jest to technicznie i ekonomicznie bardziej uzasadnione od stosowania innych rodzajów podłóg — z zastosowaniem postanowień zarządzenia Ministra Budownictwa M. i O. Nr 4 z dn. 15.I.1952 r. w sprawie stosowania konstrukcji, elementów lub materiałów zamiennych w budownictwie (Dz. Urz. M.B.M.iO. Nr 1, poz. 6).
2. Okólnik obowiązuje od dnia 1 stycznia 1953 r. Równocześnie traci moc obowiązującą, okólnik Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 16 lutego 1952 r. w sprawie stosowania deszczułek posadzkowych (Dz. Urz. M.B.M.iO. Nr 3, poz. 35).

Minister w/z A. Wolski

10.

OKÓLNIK Nr 90

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 grudnia 1952 r.

w sprawie składowania i konserwacji tarcicy w budownictwie.

(L. dz. CZZ/150/43826/52)

§ 1. Wprowadza się do stosowania w podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli przedsiębiorstwach wykonawstwa budowlanego tymczasowe wytyczne w sprawie składowania i konserwacji tarcicy w budownictwie, stanowiące załącznik do okólnika.

§ 2. Nieprzestrzeganie wymagań, zawartych w tymczasowych wytycznych, uważane jest jako marnotrawstwo drewna w rozumieniu obowiązujących przepisów.

§ 3. Okólnik wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1953 r.

Minister w/z A. Wolski

Załącznik do Okólnika Nr 90 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 30 grudnia 1952 r.

TYMCZASOWE WYTYCZNE

w sprawie składowania i konserwacji tarcicy w budownictwie.

W s t ę p

W budownictwie składowanie materiałów drzewnych odbywa się:

— w magazynach centralnych i przy zakładach,
— w magazynach na budowie,
— na budowie poza magazynem,

Ze względu na różne warunki i możliwości składowania oraz przeznaczenie tarcicy — sposób konserwacji materiałów drzewnych będzie różny, w zależności od miejsca i przewidywanego okresu składowania.

A. Składowanie w magazynie centralnym

Zasadniczym celem właściwego prowadzenia magazynu drewna jest należyta konserwacja znajdujących się na placu

materiałów, polegająca na takim składowaniu, aby wpływy atmosferyczne, oraz inne, wpływające destrukcyjnie czynniki nie obniżały jej pierwotnej jakości — lecz przeciwnie, by tarcica podlegała uszlachetnieniu do dalszego jej przerobu lub zużycia.

Cel ten osiągnie się przez właściwe przesuszenie oraz zabezpieczenie przed niszczeniem.

Warunek ten zostanie spełniony, jeśli drewno składowane będzie na odpowiednio wybranym i przygotowanym placu oraz jeśli prace związane z konserwacją tarcicy będą wykonane należycie.

I. Plac składowania tarcicy

Przy wyborze placu na składowanie drewna należy uwzględnić następujące warunki:

1) W celu zapewnienia placom składowym dobrej przewiewność należy je zakładać na najbardziej wysokich miejscach w stosunku do otoczenia.
Ewentualne zalesienie nie powinno znajdować się w odległości mniejszej od składu niż 250 m, a budynki w zależności od wysokości i przeznaczenia — co najmniej 20 m.

2) Wyznaczone miejsce na plac składowy powinno pomieścić przewidzianą do jednoczesnego składowania ilość tarcicy z uwzględnieniem zasad konserwacji tarcicy, właściwej organizacji pracy i bezpieczeństwa przeciwpożarowego.
Orientacyjna powierzchnia placu, po uwzględnieniu przejazdów, odległości między sztaplami, przeciętnie dla wszystkich asortymentów tarcicy wynosi 4 m^2 dla 1 m^3 przyczym:
a) dla tarcicy gr. 19 mm (dł. handl. i króciaki) — na przekładkach 5,0 m^2 placu,
b) dla tarcicy gr. 19 mm (dł. handl. i króciaki) — przekładanej sztaplowanym materiałem 3,6 m^2 placu,
c) bale gr. 50 mm (dł. handl. i króciaki) na przekładkach 3,3 m^2 placu,
d) krawędziaki (14 x 14 cm) na przekładkach 2,5 m^2 placu,
e) tarcica bez przekładek „na głucho" na placu 1,6 m^2 placu,
f) tarcica bez przekładek „na głucho" w szopie 1,1 m^2 placu,
g) podkłady kolejowe n/torowe 2,8 m^2 placu,
h) tarcica używana, oczyszczona, posortowana — bez przekładek 4,0 m^2 placu,
i) odpadki opałowe 4,5 m^2 placu.

3) Najodpowiedniejszym kształtem dla placu składowego jest prostokąt z bocznicą usytuowaną wzdłuż dłuższego boku i drogą przejazdową przez środek placu.

4) Na skład należy wybierać plac o gruncie przepuszczalnym (piaszczystym) i o niskim poziomie wód gruntowych.

5) Plac składowy powinien być płaski, bez dołów i wzniesień i posiadać naturalne nachylenie, dla ułatwienia spływu wód z opadów.
Występujące wzniesienia i doły należy zrównać, przyczym doły mogą być zasypywane piaskiem, szlaką lub ziemią — a w żadnym przypadku nie przez nawożenie śmieci, wiórów, trocin itp.

6) W celu odprowadzenia wody gruntowej i z opadów należy zastosować zakryty system drenów. Służące do tego samego celu rowy odkryte mogą być budowane tylko na zewnątrz składu i w odległości nie mniejszej niż 10 m. od jego granic.

7) W przypadku konieczności założenia placu składowego na terenach wilgotnych, grunty należy uprzednio osuszyć przez obniżenie poziomu wód gruntowych lub nawiezienie placu żwirem, szlaką itp.

Należy tu jednocześnie nadmienić, iż plac składowy powinien być dostatecznie oświetlony, ogrodzony (najlepiej płoty ażurowe) oraz utrzymany w należytej czystości t.j. pozbawiony traw i chwastów oraz uprzątnięty z kawałków drewna i kory.

II. Prace związane z konserwacją

Prace związane z konserwacją tarcicy dzielą się na trzy zasadnicze etapy, a mianowicie:

1) przyjmowanie na skład,
2) składowanie na placu i w szopach,
3) wydawanie tarcicy ze składu.

1. **Przyjmowanie tarcicy na skład** sprowadza się do wyładunku jej z wagonów, samochodów lub wozów i sprawdzeniu zgodności materiału ze specyfikacją na podstawie obmiaru.

Należy podkreślić, iż niemal nieodzownym dla należycie prowadzonego magazynu drewna jest posiadanie na placu bocznicy kolejowej.

Wyładowanie tarcicy z wagonu należy przeprowadzić mając na uwadze następujące środki ostrożności:

a) na rampie wyładunkowej, po oczyszczeniu jej, należy położyć legary stałe lub prowizoryczne, oparte na podstawkach z cegły, kamienia itp.
Materiał nie może być składowany bezpośrednio na ziemi.
b) w celu uniknięcia zrzucania tarcicy z wagonu na rampę, co powoduje pękanie i łamanie się materiału, należy oprzeć o wagon przygotowane w tym celu bale, krawędziaki lub legary i po tak pochyło założonych tzw. ślizgach zsuwać materiał rozładowywany, aż do momentu kiedy można poszczególne sztuki podawać z wagonu robotnikom pracującym na rampie.
c) przy wyładunku należy dopilnować, aby tarcica zrzucana nie krzyżowała się, co bardzo utrudnia późniejsze rozsortowanie przy przenoszeniu do sztapli lub układaniu na miejscu w stopki tj. złożenia pojedyńczych sztuk jedna na drugiej z wyrównaniem czół desek. Ma to miejsce przy wyładunku z samochodów i wozów, które po szybkim, bezładnym zrzucaniu materiału, często przejeżdżają później po deskach, powodując psucie i łamanie tarcicy.
d) wyładowywana tarcica w przypadku nadesłania w wagonie materiałów zmieszanych, powinna być układana w stopki wg asortymentów, klas jakości przy jednolitym zaś ładunku należy układać długościami, co pozwoli na łatwiejsze usztaplowanie,
e) tarcica, przede wszystkim lepszych klas jakości (tarcica nieobrzynana, łaty, podłogówka) o ile w dniu wyładunku nie została usztaplowana i nakryta dachem, powinna być bezwzględnie nakryta prowizorycznymi daszkami.
f) w przypadku, jeśli materiał w czasie transportu uległ częściowemu zapleśnieniu, należy oddzielić go od reszty tarcicy zdrowej, usunąć pleśń, do czego bardzo pomocne są szczotki druciane — i wystawić na działanie słońca i wiatru, dbając jednak, aby materiał nie uległ spękaniu i spaczeniu.

Tarcicę taką jako bardziej podatną na grzybienie należy składować oddzielnie dając większy przewiew i po przesuszeniu w pierwszej kolejności przeznaczyć do wydania.

2. **Składowanie tarcicy na placu.** Zadaniem właściwego składowania jest stopniowe i równomierne przesuszenie tarcicy do żądanego stanu, w ten sposób, aby nie uległa zagrzybieniu, nadmiernemu spękaniu, spaczeniu itp. oraz zabezpieczenie jej przed szkodliwymi wpływami atmosferycznymi, w szczególności przed wilgocią.

Poważnym czynnikiem ułatwiającym w znacznym stopniu prace przy konserwacji jest odpowiednio przygotowany plac, na którym tarcica będzie magazynowana. Plac należy oczyścić z traw i chwastów, powodujących zawilgocenie terenu oraz wszelkich odpadków drzewnych, które gnijąc są rozsadnikami szkodliwych grzybni. Następnie plac powinien być podzielony na kwatery, przeznaczając każdy z nich na jeden względnie grupę asortymentów, które tu już stale będą składowane. Przy podziale należy uwzględnić odpowiednie odstępy i odległości między sztaplami (od 1,5 — 4 m), służące zarówno dla dostępu i dojazdu do sztapli, jak też uwzględniające warunki zabezpieczenia przeciwpożarowego.

W przypadku zakładania na placu sieci kolejek należy zwrócić uwagę na uformowanie niewielkich nasypów nad poziom placu, gdyż w okresie odwilży i późniejszych mrozów, zalane i zamarznięte tory nie nadają się do użytku.

Na placu należycie rozplanowanym sztaple muszą być ustawone tak, aby pod wpływem słońca i powietrza następowało naturalne, równomierne przesychanie tarcicy. Wilgotny materiał, przy sprzyjających warunkach atmosferycznych, paruje, oddając znajdującą się w komórkach wodę, którą nasyca się powietrze otaczające tarcicę w sztaplu; powietrze oziębia się i jako cięższe opada na dół sztapla, skąd zostaje odprowadzone przez prądy przyziemne.

Przez wytwarzany w ten sposób ruch mas powietrza, do sztapla spływa stale z góry powietrze suche zdolne do pobierania nowych porcji wody.

Powstające prądy potęgowane są przez wiatry, co ułatwia wymianę powietrza i przyspiesza proces równomiernego przesychania.

Dlatego też sztaple należy ustawiać czołami do kierunku przeważających wiatrów.

W celu uzyskania dodatnich wyników, sztapel musi być zbudowany tak, aby tarcica otoczona była przestrzeniami, umożliwiającymi swobodny ruch powietrza. Przestrzenie takie uzyskuje się przez zastosowanie przekładek, oddzielających warstwy tarcicy oraz przez odstępy między poszczególnymi sztukami tarcicy w jednej warstwie. Należy pamiętać jednak, iż zbyt duże przestrzenie powodują wprawdzie szybkie przesychanie, lecz jednocześnie powodują nadmierne spękanie — zbyt małe przestrzeganie zmniejszają możliwości powstawania pęknięć, lecz mogą narazić tarcicę na zagrzybienie.

W przybliżenu można przyjąć odległość pomiędzy poszczególnymi sztukami tarcicy, w kierunku poziomym 3 — 5 cm., przy czym należy tu zwracać uwagę, aby powstające luki leżały jak najbardziej jedna nad drugą, nie dopuszczając do zahamowań powietrza w obiegu. Odległości te będą większe przy tarcicy bardziej wilgotnej i grubszej oraz w miesiącach zimowych.

Odległości między warstwami tarcicy o grubości do 50 mm — w zasadzie powinny odpowiadać grubości desek sztaplowanych nie mniej jak 25 mm, przy materiale grubszym stosowane są przekładki grub. 50 mm.

Przyspieszenie przesychania przede wszystkim części środkowej i dolnej, można uzyskać przez pozostawienie w środku sztapla wąskiej przestrzeni (szer. jednej stopki) w formie komina szerszego u dołu, zwężającego się ku górze i sięgającego do około 2/3 wysokości sztapla.

Dla tego samego powodu tarcicę nieobrzynaną, luźną i blokową należy układać w sztaplu szerszą powierzchnią do góry, co jednocześnie zabezpiecza przed spaczeniem i spękaniem.

W celu zapobieżenia paczenia się i pękania górnych warstw materiału oraz dla zabezpieczenia tarcicy przed zamoknięciem, należy sztapel nakryć dachem, najlepiej zbudowanym z płyt wykonanych z cienkich desek lub okorków. Dach powinien być zabezpieczony pzred zerwaniem przez wiatr i wsparty na kozłach, a to w celu umożliwienia pobierania tarcicy ze sztapla bez potrzeby zdejmowania dachu.

Groźnymi wrogami drewna, pozbawiającymi go często niemal całkowicie przydatności, są grzyby wywołujące zgniliznę drewna, a rozwijające się na materiale źle konserwowanym, wilgotnym, przechowywaniem bez dostępu powietrza i słońca.

W większości przypadków zgnilizna pojawia się w drewnie w którym wilgotność występuje powyżej punktu nasycenia włókien tj. 25 — 35% wilgotności.

Materiał w stanie przeschniętym t.zn. poniżej 20% wilgotności, nie jest atakowany. Grzyby potrzebują do swego rozwoju odpowiedniej temperatury, która waha się w zależności od gatunku drewna i wynosi 24 — 26° Celsjusza. Światło nie jest potrzebne do ich rozwoju i w większości wypadków działa na nie zabójczo.

Najczęściej spotykanymi na składach grzybami są te, które powodują sinienie tarcicy w części bielastej; rozwijają się one najlepiej w okresie wiosennym i parnego lata, przy dużym nasyceniu powietrza wilgocią i bez dostępu promieni słonecznych. Sinizna w początkowym stadium nie obniża wartości technicznej drewna, a jest jedynie wadą wyglądu. Powoduje jednak większą wrażliwość na działanie innych grzybów, technicznych szkodników drewna. Głęboka sinizna dyskwalifikuje tarcicę nieobrzynaną stolarską i ogranicza zastosowanie wyrobów z tego drewna tylko do miejsc suchych, gdyż nawet okna w pomieszczeniach mieszkalnych „pocąc się" w zimie — wykazują szpecące czarne plamy, na skutek przeżarcia farby olejnej przez siniznę.

Tarcica przyjmowana na skład, o ile jest ładowana bezpośrednio po przetarciu, posiada przy pełnym nasyceniu włókien około 30% wilgotności, w stanie zaś lekko przeschniętym, półsurowym 20 — 25%. Materiały takie powinny być natychmiast (na tartakach w ciągu 24 godzin) sztaplowane, przez co po pewnym czasie zależnie od warunków atmosferycznych osiągają wilgotności 15 — 20% i określane są jako powietrzno-suche.

Przystępując do zakładania sztapli, należy przede wszystkim odpowiednio przygotować ich podstawy tj. zalegarować plac. Legary, na które używane są zwykle pryzmy (drewno okrągłe o dwóch płaszczyznach przeciwległych, powstałych z przetarcia) — o grubości 10 — 16 cm, zdrowe, niezagrzybione — układa się na podstawkach — (słupkach, poduszkach) — betonowych, posiadających czworokątną, szerszą podstawę gwarantującą dobrą stateczność i zapobiegającą wciskaniu słupka w ziemie. Podstawki takie o kształcie ostrosłupa ściętego mogą być wykonane jako pełne lub pustaki o wysokości 40 — 50 cm. Pod podstawki należy dać warstwę żwiru, tłucznia lub gruzu, zapobiegając wciskaniu się ich w ziemię. Używanie cegieł jako poduszek nie jest wskazane ze względu na ich małą wytrzymałość.

Układanie legarów bezpośrednio na ziemi jest niedopuszczalne.

Legar powinien być założony na takiej wysokości, aby dolna warstwa sztaplowanej tarcicy znajdowała się w odległości 40 — 60 cm. od ziemi.

Długość legara zależna jest od mającego stanąć sztapla i zasadniczo nie powinna przekraczać 4 m. Założone legary powinny leżeć dokładnie w jednym poziomie. Odległość między legarami, zależna od ciężaru długości i grubości sztaplowanego materiału, wynosi 1 do 2 m. Odległość między podstawkami (słupkami) zwykle 1 m.

Przekładki używane do sztaplowania powinny być przeschnięte i zdrowe przy tarcicy od I do IVej klasy jakości — przekładki bez sinzny (a więc należy o nie dbać na równi z tarcicą).

Grubość przekładek powinna wynosić od 25 do 50 mm. Przekrój zwykle kwadratowy.

Długość nie większa od szerokości sztapla z nadmiarem — około 20 cm. Przekładki mogą być krótsze, znormalizowane dł. 1, 2, 3 do 4 m. — i w potrzebnych wypadkach przedłużane. Przekładki w sztaplu należy układać dokładnie nad legarem i jedna nad drugą w jednej linii pionowej.

Zamiast właściwych przekładek stosowane są czasami króciaki jednakowej grubości dla wszystkich asortymentów. Jest to prowizoryczne zabezpieczenie materiału, lepsze niż pozostawienie tarcicy złożonej na „głucho" bez przekładek. W takich jednak sztaplach przy grubszych asortymentach, należałoby powiększyć nieco odstępy między poszczególnymi sztukami tarcicy w warstwie, pozwalając na zwiększoną cyrkulację powietrza.

Stosowanie, jako przekładek materiału sztaplowanego może mieć miejsce przy tarcicy przeschniętej i składowanej na krótki okres, gdyż miejsce styku narażone jest na zasinienie.

Najczęściej należy używać na magazynach sztapla jednoczołowego, (końce poszczególnych sztuk tarcicy leżą w jednej płaszczyźnie pionowej).

Stosowane są także sztaple dwuczołowe:

niepełny — charakteryzuje się tym, że oba czoła poszczególnych szt. tarcicy leżą w jednej płaszczyźnie pionowej (są zlicowane). Zlicowaniu podlega co druga stopka. Stopki niezlicowane tworzą uskoki. W sztaplu tarcica nie jest sztukowana na długość.

— pełny — posiada wszystkie stopki zlicowane bez uskoków, z dwu strop sztapla. Tarcica na długość w stopkach jest sztukowana.

W sztaplu powinna być składana tarcica tej samej grubości (przekroju) klasy jakości oraz o jednakowych lub zbliżonych długościach.

Pomieszanie różnych asortymentów na jednym sztaplu nie jest dopuszczalne, a to ze względu na nieracjonalną konserwacje oraz utrudnienie w wydawaniu i kontroli materiału. Na składach o zbyt małej powierzchni, gdzie jednakowej długości tarcica nie może być składana w osobnym sztaplu, należy kłaść na jednym sztaplu kilka długości obok siebie, dzieląc legar na odcinki np. 1 metrowe i na każdym z tych odcinków składować pewną długość lub grupę długości w odstopniowaniu co 0,5 — 1,0 m.

Należy tutaj stosować przekładki dług. 1 m, wiążąc co kilka warstw poszczególne stosy, między którymi pozostawiony będzie mały odstęp.

Sztaplowanie wszystkich długości — powoduje często zwisanie końców dłuższych sztuk materiału, co w szczególności w cieńszych asortymentach, naraża tarcicę na trwałe odkształcenie.

Do odkształceń prowadzi także niewłaściwe układanie przekładek nie nad legarem i nie w linii pionowej.

Szerokość sztapla jednoczołowego 2 — 4 m.
Długość " " 1 — 8 "
Wysokość " " do 4 m.

Odległość między sztaplami 1,0 do 2 m. (między bokami sąsiednich sztapli).

Odstępy — 2 do 4 m. — uwzględniając przejazdy (między czołami sąsiednich sztapli).

Stosowany czasem sposób składowania łat, bali i krawędziaków w klatkę (sztapel umożliwiający wysuwanie poszczególnych sztuk) ze względu na duże możliwości skręcania się i paczenia materiału nie jest wskazany. Podobnie sztaplowanie bali pryzmowanych (o jednakowej szerokości) i łat na t.zw. wysoki kant (szerszą powierzchnią — pionowo) mimo, iż znacznie przyspiesza przesychanie, powoduje silnie pękanie i skręcanie się materiału.

Tarcicę przeschniętą na powietrzu, o ile nie grozi jej już zagrzybienie można układać „na głucho" — t.zn. bez przekładek — w stopkach, na legarach dokładnie przygotowanych, dając przekładki co 10 — 15 warstw tarcicy w zależności od jej grubości, co kilka stopek należy pozostawić małą przerwę umożliwiającą cyrkulację powietrza. Ułożony w ten sposób stos należy nakryć bardzo starannie dachem — bądź to prowizorycznym opartym na sztaplu i wykonanym z poszczególnych desek gorszej jakości lub płyt dachowych — bądź też dachem stałym opartym na podporach znajdujących się poza sztaplem.

W zasadzie materiały powietrzno-suche lepszych klas jakości (tarcica stolarska, podłogówka, łaty i inne asortymenty przeznaczone do wbudowania lub przerobu (należy magazynować w przewiewnych i suchych szopach, gdzie miejsce powinno być wykorzystane w sposób jak najbardziej oszczędny, z uwzględnieniem jednak łatwości manipulacji, konserwacji tarcicy, bezpieczeństwa pracy i przeciwpożarowego. Dlatego też tarcica składowana w szopach — powinna posiadać co pewną odległość przerwę umożliwiającą wejście w głąb szopy. Tarcica szopowana, dla zachowania przez nią osiągniętego stanu suchości, powinna być sztaplowana na „głucho" w ułożonych na legarach „stopkach", które wiązane są przekładkami co 10 — 15 warstw. Dach szopy powinien być przedłużony — jendostronnie okapem zabezpieczającym — czoła tarcicy przed zamoknięciem i operacją słońca.

Kierownik magazynu drewna ma obowiązek przynajmniej raz w miesiącu, w okresie wiosennym co najmniej co 2 tygodnie, kontrolować przebieg konserwacji tarcicy i stan legarów, podstawek, przekładek, dachów itp. i w wypadku stwierdzenia jakichkolwiek usterek, polecić je usunąć nawet gdyby to wymagało rozebrania sztapla i ponownego ułożenia.

Dotyczy to zwłaszcza wypadków, kiedy tarcica w sztaplu uległa zagrzybieniu lub sztapel osiadł i tarcica styka się z ziemią.

Tarcica zagrzybiona powinna być usunięta ze składu i przeznaczona w pierwszej kolejności do wydania na zużycie, zgodnie z jej wartością techniczną, (przede wszystkim jako drewno usługowe).

Tarcica liściasta — wymaga znacznie większej pieczołowitości przy konserwacji, gdyż wszelkie ujemne wpływy atmosferyczne uzewnętrzniają się znacznie szybciej i jaskrawiej aniżeli w tarcicy iglastej. Podobnie jak przy tarcicy iglastej lepszej jakości należy, zabezpieczyć ją przed opadami przez przykrycie daszkiem, lub sztaplować pod szopą o dużym przewiewie, na przekładkach dostosowanych do grubości tarcicy. Gwałtownemu przesychaniu tarcicy, a w następstwie pęknięciem czołowym — zapobiega się przez listwowanie czół lub malowanie białą farbą.

Inne czynności takie same, jak przy konserwacji tarcicy iglastej.

3. Wydawanie tarcicy ze składu — sprowadza się do zdejmowania materiału ze sztapla i ładowanie na środek transportowy. Przy zdejmowaniu należy dopilnować, aby daszek, jeśli jest oparty na sztaplu, oraz przekładki użyte do sztaplowania nie uległy zniszczeniu.

Materiał należy zdejmować z góry sztapla, a nie wyciągać z boku sztapla, co może spowodować łamanie tarcicy i przekładek. Poszczególne sztuki tarcicy należy spuszczać ze sztapla długością deski — a nie zrzucać bezładnie na ziemię, co przyczynia się do pękania i łamania się materiału.

Podobnie jak przy rozładunku — tarcica nie może być układana bezpośrednio na ziemi (jeśli nie ładuje się bezpośrednio na środek trasportowy). Należy tu jeszcze podkreślić, iż układanie tarcicy na samochodzie, wozie czy też wagonie kolejowym powinno być wykonane starannie w stopkach, bez krzyżowania się poszczególnych sztuk tarcicy, a materiał pozostawiony i zdjęty ze sztapla — musi być natychmiast usztaplowany. Niedopuszczalnym jest pozostawienie rozrzuconej bezładnie tarcicy wokół sztapla i na sztaplu.

B. Składowanie w magazynach na budowie.

Zarówno ze względu na ograniczoną ilość miejsca, jak też krótszy okres składowania drewna w magazynach przy budowach — warunki składowania i konserwacji tarcicy są inne niż w magazynach centralnych zjednoczeń i zarządów budowlanych.

Ograniczają się do następujących czynności:
a) wyznaczenie odpowiedniego miejsca na magazyn,
b) składowania tarcicy nowej i używanej.

Zaznaczyć tu należy iż zarówno przyjmowanie jak i wydawanie tarcicy nowej na magazynie przy budowie powinno się odbywać tak samo jak na magazynach centralnych t.zn. w sposób uniemożliwiający uszkodzenia mechaniczne materiału i nie składanie bezpośrednio na ziemi.

Ma to zastosowanie także do przesortowanej i oczyszczonej tarcicy używanej.

Plac przeznaczony na składowanie tarcicy powinien znajdować w miejscu oddalonym od wznoszonych obiektów i przynajmniej prowizorycznie ogrodzony (drut kolczasty, płotki przenośne).

Teren powinien być w miarę możliwości równy, nachylony w jednym kierunku dla spadku wód deszczowych, suchy oraz oczyszczony.

Materiały powinny być sztaplowane na legarach z materiału znajdującego sie na magazynie lub zdrowych stemplach budowlanych, opartych na „poduszkach" (podstawkach sporządzonych z cegieł, kamieni itp.).

Tarcica obrzynana gorszych klas jakości (V i VI — czarne i niebieskie znakowanie na czołach) może być przekładana deskami ze sztapla lub króciakami, jeśli znajdują się na magazynie. Także bale, łaty, krawędziaki i belki należy przekładać, w braku przekładek, deskami długimi lub króciakami.

Należy pamiętać, iż zasadniczym celem konserwacji materiałów drzewnych na magazynach przy budowach jest zachowanie ich stanu wilgotności (w miarę możliwości dalsze przesuszenie) oraz zabezpieczenie ich od mechanicznych uszkodzeń (złamań, pęknięć itp.). Dotyczy to zarówno drewna przeznaczonego do wbudowania, jak też usługowego, z tym, iż materiały wbudowane należy chronić prowizorycznymi daszkami, które mogą być sporządzane z płyt do deskowań zrobionych z krótkich kawałków desek używanych.

Podłogówkę struganą należy poza tym sztaplować tak, aby nadchodzące na budowę partie składowane były oddzielnie oraz w taki sposób, aby strugane krawędzie desek nie były narażone na łamanie lub pękanie. W przypadku braku przekładek dopuszczalne jest przekładanie tym samym materiałem — pod warunkiem jednak — dokładnego umieszczenia ich nad legarem i w pionie, tak aby tarcica podłogowa nie uległa zwichrowaniu.

Tarcica używana przesortowana i oczyszczona powinna być składowana na legarach, w sztaplach z tym, iż przekładki z tego samego materiału kładzione są co 10 — 15 warstw. W zależności od wilgotności — należy zostawiać odległości między poszczególnymi deskami w warstwie dla ułatwienia przeschnięcia materiału.

Materiał używany należy sortować wg grubości i długości w zróżnicowaniu grup grubości do 22 mm.
od 25 do 32 mm
od 35 do 45 mm
od 50 mm.
i wg asortymentów oraz długości w odstępach co 0,5 m.

C. Składowanie na budowie poza magazynem

Tarcica pobrana z magazynu lub nadesłana w wagonie powinna być składowana na placu budowy w sposób zabezpieczający ją całkowicie przed pogorszeniem jakości, spowodowanym bądź przez zwększenie jej wilgotności, lub uszkodzenia mechaniczne.

W tym celu należy szczególnie dopilnować, by była należycie zdejmowana, a nie zrzucana z wagonu, czy też innego środka transportowego.

Zrzucanie bezładnie na stos — nie może mieć miejsca, a to zarówno ze względu na łamanie się i pękanie składanego materiału, jak też brak możliwości przeliczenia sztuk otrzymanego materiału (co powinno być podstawą do pokwitowania odbioru) oraz późniejszego pobierania poszczególnych sztuk tarcicy na budowę, utrudnionego przy wyciąganiu desek ze stosu.

Pozatym drewno, zwalone bezładnie, mając optymalną ilość ciepła i wilgoci łatwo ulega zaparzeniu i zasinieniu, czego następstwem jest dalsze psucie się materiału i zmniejszenie wytrzymałości.

Mogą również powstawać pęknięcia czołowe, promieniowe czy przyrdzeniowe na całej długości, dyskwalifikujące całkowicie materiał.

Materiał rozładowany na miejscu przeznaczenia należy, ułożyć w stopkach na prowizorycznych legarach — a w odniesieniu do drewna przeznaczonego do wbudowania, szczególnie podłogówki, powinien być natychmiast przykryty daszkiem — nawet wtedy, kiedy wbudowanie nastąpi za kilka dni. Drewno może być składowane także w budynkach — jeśli ma zapewniony przewiew przy czym tarcica podłogowa nie może być przechowywana w pomieszczeniach wilgotnych np. piwnicach czy świeżo tynkowanych izbach.

Zabezpieczenie tarcicy powinno być tym staranniejsze im dłuższy jest przewidywany okres jej leżenia na placu.

Miejsce składowania drewna na placu budowy powinno:
a) znajdować się możliwie najbliżej miejsca przewidzianego użykowania,
b) zapewniać tarcicy należyte składowanie zabezpieczające przed zawilgoceniem i niszczeniem.

Pobieranie drewna, ze sztapla czy też ułożonego w stopki stosu, powinno się odbywać w taki sposób by pozostawiony na miejscu materiał nie został rozrzucony.

Konserwacja drewna na budowie, nie kończy się z chwilą jego pobrania do użytkowania. Drewno przed wbudowaniem należy zabezpieczyć przez należytą impregnację. Drewno usługowe przez odpowiednie użytkowanie i racjonalne wykorzystanie daje w wyniku poważny procent materiału odzyskanego, nadającego się do wielokrotnego użycia np. deskowań żelbetowych, desek rusztowaniowych itp.

Ściśle z tym wiąże się umiejętny rozszalunek przez wykwalifikowanych robotników — przy jak najmniejszym uszkodzeniu drewna, nie zrzucanie desek z wysokości, a następnie segregacje, oczyszczenia wyciągnięcia gwoździ i staranne ułożenie tarcicy używanej wg wymiarów asortymentów i jakości.

Jeżeli dany materiał ponownie ma być użyty na tej samej budowie i to w krótkim czasie, wówczas wystarczy tylko segregacja, oczyszczenie i ułożenie go w suchym miejscu. Jeżeli tarcica po rozładunku ma pozostać czas dłuższy na placu (wstrzymana budowa lub zakończenie fragmentu robót) — to należy ją usztaplować, stosując zamiast przekładek materiał sztaplowany.

Na legary należy używać sztaplowany materiał, ułożony na podstawkach.

11.

PISMO OKÓLNE Nr 144

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 20 grudnia 1952 r.

w sprawie warunków odbioru cementu.

(L. dz. D.VII/3/11357/52)

W związku z powtarzającymi się reklamacjami co do rodzaju opakowań cementu, niedowagi poszczególnych worków i przesyłek wagonowych, braku dat na workach itp. podaje się do wiadomości co następuje:

§ 1. Powołując się na Zarządzenie Nr 188 z dnia 4.X.52 r. Minstra Budownictwa Miast i Osiedli (Dz. U. M. B. M. i O. Nr 18, poz. 188) Ministerstwo przypomina, że w myśl Zarządzenia Nr 653 z dnia 1.XI.52 r. Ministra Przemysłu Lekkiego Centralny Zarząd Przem. Cementowego wysyła cement wyłącznie w workach o przepisanych znakach odpowiadających następującym warunkom:

cement „150” zgodnie z wymaganiami normy PN/B-30003 z sierpnia 1951 r. w workach zaopatrzonych w dwa czarne pasy wzdłuż worka: obejmujące napis;

cement „Hutniczy 250” zgodnie z wymaganiami normy PN/B-30005 z sierpnia 1951 r. w workach zaopatrzonych w pas koloru czerwonego przez środek worka;

cement portlandzki „250” zgodnie z wymaganiami normy PN/B-30000 z sierpnia 1951 r. w workach bez specjalnych znaków;

cement portlandzki „350” z godnie z wymaganiami normy PN/B-30001 z sierpnia 1951 r. w workach zaopatrzonych w podłużny pas koloru fioletowego przez środek worka;

cement potrlandzki „400” zgodnie z wymaganiami normy PN/B-30002 z sierpnia 1951 r. w workach zaopatrzonych w podłużny pas koloru zielonego przez środek worka;

cement „budowlany” w workach zaopatrzonych w dwa czerwone pasy wzdłuż worka, obejmujące napis;

cement „szybko sprawny 400” w workach zaopatrzonych w zielone pasy wzdłuż worka, obejmujące napis.

§ 2. 1. W myśl wyżej powołanego zarządzenia Nr 653 przedsiębiorstwa przemysłu cementowego zobowiązane są do ścisłego stosowania się do wymienionych w § 1 Polskich Norm, które stanowią, że ciężar worka — cementu brutto wynosi 50 kg z dopuszczalnym odchyleniem — 2 kg.

2. Przedsiębiorstwa przemysłu cementowego obowiązuje zasada, że przy wysyłkach wagonowych cementu straty rozkurzu w okresie transportu wynoszą 2% wagi brutto t.j. powinny one dopilnować by średnia nadwaga worków uwzględniła powyższe np. w wagonie o zawartości 20 ton dopuszczalna ilość cementu doprowadzonego do miejsca odbioru nie może być mniejsza niż 19,6 ton cementu razem z własną wagą worków.

Dyrektor Departamentu M. Ossowiecki

12.

PISMO OKÓLNE Nr 145

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 22 grudnia 1952 r.

w sprawie stosowania papy szerokości 0,50 m.

(L. dz. D.VII/3/11472/52)

W celu pełniejszego wykorzystania mocy produkcyjnej zakładów wytwarzających materiały izolacyjne, wypuszczona zostanie na rynek w roku 1953 papa o szerokości 0,50 m. Należy ją stosować wszędzie tam, gdzie szerokość jej jest wystarczająca dla zabezpieczenia elementu konstrukcji w szczególności zaś do izolacji poziomej murów fundamentowych, wszelkiego rodzaju reperacji i zakończeń, gdzie arkusz normalny szerokości 1,0 m wymagałby cięcia.

Przypomina się jednocześnie o stosowaniu właściwych gatunków papy zgodnie z obowiązującymi normami PN/B-167 Izolacje bitumiczne przeciwwilgociowe. PN/B-27602, 27611, 27612, 27614, znowelizowaną dn. 23 czerwca 1952 r. (Wiadomości P.K.N. Nr 7, str. 580) 04615, 24622, 623 i PN/C-504, 506, gdyż zaistniały wypadki niewłaściwego stosowania jej co spowodowało powstawanie przejściowych remanentów niektórych gatunków papy.

Dyrektor Departamentu M. Ossowiecki

13.

PISMO OKÓLNE Nr 151

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 27 grudnia 1952 r.

w sprawie kalendarzyka wypłat na rok 1953.

(L. dz. D.XIII/3/6414/52)

Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Departament Zatrudnienia i Płac podaje do wiadomości i stosowania następujący kalendarz wypłat, wynagrodzeń i zaliczek dla pracowników fizycznych na rok 1953, uzgodniony z Zarządem Głównym Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa, Ceramiki i Pokrewnych Zawodów w Polsce.

miesiąc	wynagrodzenie	zaliczka	miesiąc	wynagrodzenie	zaliczka
styczeń	10	24	lipiec	11	25
luty	7	21	sierpień	8	22
marzec	7	28	wrzesień	5	19
kwiecień	11	25	październik	10	24
maj	9	23	listopad	7	21
czerwiec	6	20	grudzień	5	19

Na budowach i robotach na których zatrudnia się w przeważającej części pracowników zwerbowanych, terminy wypłat wynagrodzeń i zaliczek mogą być przesunięte tak, aby umożliwić zwerbowanym wyjazdy do miejsca zamieszkania.

Przesunięcia terminów wypłat w przypadkach wyżej omawianych mogą być dokonywane tylko wyjątkowo, w uzgodnieniu z właściwymi terenowo oddziałami Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa.

Dyrektor Departamentu **W. Kędzierski**

14.

PISMO OKÓLNE Nr 152

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 27 grudnia 1952 r.

w sprawie ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków pracowników służb ochrony przecipożarowej.

(L. dz. D.V/3/1984/52)

W związku z zaobserwowaną różnorodną wykładnią przepisów obowiązujących w zakresie ubezpieczenia od nieszczęśliwych wypadków pracowników służb ochrony przeciwpożarowej, Departament Finansowy wyjaśnia, że wynikający z ustawy o ochronie przeciwpożarowej i jej organizacji (Dz. U. Nr 58 z dn. 5.XI.1951 r. poz. 404) obowiązek ubezpieczenia rozszerzony został przez Ministerstwo, stosownie do pisma Departamentu Techniki z dnia 14 maja 1952 r. L. dz. D.VII/8/3149/52, na wszystkich pracowników zatrudnionych w służbach ochrony przeciwpożarowej w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

Obowiązkowi ubezpieczenia podlegają nie tylko członkowie straży pożarnej bez względu na jej typ (zawodowa, ochotnicza lub obowiązkowa, terenowa lub zakładowa) oraz członkowie Korpusu Technicznego Pożarnictwa, lecz również umysłowi pracownicy, zajmujący stanowiska w służbach ochrony przeciwpożarowej, chociażby nie byli członkami Korpusu Technicznego Pożarnictwa — bez względu na szczebel organizacyjny.

Pracownicy umysłowi, zatrudnieni w poszczególnych komórkach organizacyjnych służby ochrony przeciwpożarowej, powinni być zgłoszeni do ubezpieczenia w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń na warunkach obowiązkowego ubezpieczenia członków straży pożarnych od nieszczęśliwych wypadków.

p. o. Dyrektora Departamentu **B. Striks**

15.

PISMO OKÓLNE Nr 156

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 23 grudnia 1952 r.

w sprawie zasad realizacji zaopatrzenia materiałowego.

(L. dz. CZZ/21/43340/52)

Pismo niniejsze reguluje zasady postępowania, obowiązujące przy zgłaszaniu braku materiałów wskutek niewykonania lub opóźnienia wykonania zamówień przez dostawców oraz przy wystąpieniach o dodatkowe przydziały materiałów.

I **Niepotwierdzenie zamówień przez dostawców, zbyt długie terminy wykonania.**

1. Staranie o terminową realizację dostaw materiałowych należy do podstawowych obowiązków Działu Zaopatrzenia Przedsiębiorstw. W ramach uzyskanego przydziału materiałowego, w zakresie materiałów rozdzielanych i bilansowanych, oraz potrzeb, wynikających z operatywnych planów zaopatrzenia w zakresie innych materiałów (nie rozdzielanych i nie bilansowanych), przedsiębiorstwa składają, w trybie przewidzianym odnośnymi warunkami sprzedaży i przepisami dystrybucyjnymi, zamówienia, a następnie na podstawie prowadzonej kontroli realizacji zamówień, czuwają nad ich wykonaniem.
2. Dostawca obowiązany jest w ciągu 14-tu dni, jeśli ogólne warunki dostaw nie przewidują krótszego terminu potwierdzić otrzymane zamówienie i wskazać, możliwie dokładnie, termin jego wykonania. W razie nie otrzymania potwierdzenia od dostawy lub otrzymania potwierdzenia lecz z terminem wykonania, który jest dla przedsiębiorstwa nie do przyjęcia należy:
   a) po upływie przewidzianego warunkami dostaw terminu ponaglić dostawcę o potwiedzenie zamówienia.
   b) po otrzymaniu potwierdzenia, lecz z terminem wykonania nie odpowiadającym potrzebom wystąpić do dostawcy o zmianę terminu.
3. Jeżeli dostawca nie potwierdzi zamówienia nawet w następstwie wysłanego ponaglenia lub jeżeli nie zgadza się na zmianę terminu wykonania należy o tym powiadomić CZ Zaopatrzenia (w zakresie materiałów, stanowiących przedmiot działalności Delegatury Centralnego Zarządu Zaopatrzenia w Katowicach — oryginał pisma do Delegatury — odpis do Centralnego Zarządu Zaopatrzenia).
   Zawiadomienie zawierać powinno:
   a) Nr i datę podrozdzielnika Centralnego Zarządu, nadzorującego działalność przedsiębiorstwa (w zakresie mat. rozdzielanych i balansowanych).
   b) Nr i datę zamówienia, ilość i ew. specyfikację zamówionych materiałów oraz żądany termin dostawy;
   c) Nr i datę potwierdzenia dostawcy oraz proponowany przez niego termin dostawy;
   d) Nr Nr daty pism przedsiębiorstwa w których domagało się ono nadesłania potwierdzenia lub zmiany podanego terminu dostawy oraz Nr Nr daty i treść otrzymanych od dostawcy odpowiedzi.

Bez otrzymania danych wymienionych w punktach a. b, d i alternatywnie w pkt c CZZ oraz Delegatura CZZ w Katowicach nie będą przeprowadzać interwencji, gdyż bez danych powyższych interwencja nie może być skutecznie przeprowadzona.

II. **Braki materiałowe wskutek opóźnienia lub nie wykonania zamówienia przez dostawcę**

1. Komórki realizacji zaopatrzenia przedsiębiorstw obowiązane są kontrolować wykonanie zamówień. W przypadku niedotrzymania przez dostawcę uzgodnionego terminu dostawy lub w razie wykonania tylko części zamówienia, która nie pokrywa potrzeb, przedsiębiorstwo powinno niezwłocznie reklamować u dostawcy. Praktyka wskazuje, że w wielu przypadkach trudności materiałowe powstają, przede wszystkim z powodu zaniedbania tego zasadniczego obowiązku. W pismach do dostawców, dotyczących materiałów rozdzielanych i bilansowanych, należy powołać się na rozdzielnik Centralnego Zarządu Zaopatrzenia i ew. podrozdzielnik C Z. nadzorującego działalność przedsiębiorstwa ,zaś w pismach dotyczących wszystkich materiałów przytoczyć numery i daty zamówień, adresy wysyłkowe i ew. numery ewidencyjne i daty otrzymanych potwierdzeń.
   Brak powyższych danych utrudni rozpatrywanie reklamacji a tym samym załatwienie nastąpi z opóźnieniem.
2. Reklamacja pisemna lub osobista musi poprzedzać wystąpienie o interwencję do Centralnego Zarządu Zaopatrzenia.
   Jeżeli bezpośrednie reklamacje u dostawcy nie dadzą wyników przedsiębiorstwo może i powinno zwrócić się do C.Z.Z. o interwencję. Przy wystąpieniach dotyczących materiałów będących przedmiotem działania Delegatury C.Z.Z. w Katowicach oryginał wniosku o interwencję należy kierować do Delegatury odpis do wiadomości C.Z.Z.
3. We wnioskach o interwencję C.Z.Z., należy podać:
   a) nr, datę zamówienia, nazwę i charakterystykę zamówionego materiału, termin dostawy żądany lub uzgodniony z dostawcą, adres wysyłkowy.
   b) nr, datę rozdzielnika CZZ, podrozdzielnika CZ nadzorującego przedsiębiorstwo,
   c) nr i datę potwierdzenia dostawcy i nr ewidencyjny zlecenia,
   d) nr i daty pism reklamujących brak dostawy oraz ew. daty osobistych reklamacji (kto u kogo interweniował ew. odpisy reklamacji,
   e) nr i data w skrócie treść otrzymanej odpowiedzi na reklamację.

   Bez przytoczenia wymienionych danych CZZ interwencji przeprowadzić nie może. Działy Zaopatrzenia przedsiębiorstw są bezpośrednio odpowiedzialne za wykonanie zaopatrzenia, przeto do obowiązków ich

należy śledzenie przebiegu realizacji i reklamowanie u dostawców w przypadku opóźnienia dostawy.
CZZ nie będzie interweniował w przypadkach opóźnienia dostawy jeżeli przedsiębiorstwo nie wykaże, że wyczerpało uprzednio wszystkie środki dla uzyskania wykonania dostawy.

4. Zasada reklamowania u dostawcy przed wystąpieniem do CZZ nie dotyczy materiałów wchodzących w zakres działalności Delegatury CZZ w Katowicach, a mianowicie:
 — wytworów hutniczych
 — metali nieżelaznych
 — cementu
W zakresie wymienionych materiałów w przypadkach opóźnienia dostawy przedsiębiorstwa nie reklamują u dostawcy lecz zwracają się odrazu do Delegatury CZZ w Katowicach, która będąc w stałym bezpośrednim kontakcie z wytwórniami i dostawcami przeprowadzać będzie interwencje.
5. CZZ i jego Delegatura w Katowicach, udzielać będą odpowiedzi na pisma w sprawie interwencji najpóźniej w ciągu 7 dni od dnia otrzymania wniosku zgłoszonego zgodnie z w/w warunkami. W odpowiedzi podany będzie sposób załatwienia reklamacji.

III. **Wnioski o przydziały dodatkowe**

1. Otrzymaną od PKPG pulę materiałów rozdzielanych i bilansowanych Centralny Zarząd Zaopatrzenia rozdziela między CZ wykonawstwa w stosunku do ich przerobu i potrzeb wynikających z ich planów zaopatrzenia, z uwzględnieniem okoliczności wpływających na zwększenie zapotrzebowania w związku ze specyfiką ich zadań produkcyjnych. Dalszy rozdział otrzymanych materiałów między przedsiębiorstwa dokonywany jest przez C.Z. nadzorujący.
2. Przedsiębiorstwa obowiązane są w taki sposób zagospodarować otrzymaną pulę materiałową aby pokryła ona przede wszystkim potrzeby budów priorytetowych. W przypadku, jeżeli otrzymany przydział nie pokrywa rzeczywistych potrzeb przedsiębiorstwa, występuje ono do nadzorującego Centralnego Zarządu o przydział dodatkowy.
3. Wniosek o przydział dodatkowy zawierać powinien szczegółowe uzasadnienie tj. wyliczenie rzeczywistych potrzeb wynikających z zadań produkcyjnych. Wniosek nie może przeto dotyczyć potrzeb konkretnej budowy lecz obejmować powinien całość potrzeb przedsiębiorstwa w danym materiale. Do wniosku dołączyć należy skontrolowany stan remanentów na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego m,c, w którym następuje wystąpienie o dodatkowy przydział.
4. Centralny Zarząd nadzorujący otrzymując wniosek o dodatkowy przydział powinien skontrolować czy wniosek ten jest uzasadniony i w ciągu 10-ciu dni od daty otrzymania powiadomić przedsiębiorstwo wnioskujące o odrzuceniu lub przyjęciu i sposobie załatwienia wniosku. Dodatkowy przydział CZ załatwia drogą zmiany poprzedniego rozdzielnika lub przesunięcia materiału z innego nadzorowanego przedsiębiorstwa.
5. W przypadku nie możności załatwienia wniosku o dodatkowy przydział we własnym zakresie wobec zwiększenia zadań produkcyjnych w skali całego CZ, nadzorujący CZ występuje do CZZ z odpowiednio uzasadnionym wnioskiem o powiększenie przyznanej puli materiałowej.
6. C.Z.Z. w ciągu 10-ciu dni od daty otrzymania rozpatrzy zgłoszony wniosek i powiadomi Centralny Zarząd wnioskujący o sposobie załatwienia.
W uzasadnionych przypadkach CZZ pokryje potrzeby z będącej w jego dyspozycji puli rezerwowej a w razie jej wyczerpania, przeprowadzi korektę dotychczasowego rozdzielnika.
7. Skierowane do CZ wnioski przedsiębiorstw o przyznanie dodatkowego przydziału, dotyczące materiałów rozdzielanych i bilansowanych mniej używanych w budownictwie miejskim jak np. cement szybko wiążący, szkło wodne, szyny aluminiowe itp. powinny zawierać szczegółowe uzasadnienie techniczne.

IV. **Interwencje inspekcji nadzoru technicznego, inwestorów, inspekcji bankowej i innych zainteresowanych czynników.**

Występujące na niektórych odcinkach trudności zaopatrzenia materiałowego są przyczyną, że w wyniku przeprowadzonych inspekcji i lustracji oraz niejednokrotnie wprost na prośbę przedsiębiorstw wykonawstwa C.Z. Zaopatrzenia jest interweniowany pisemnie, telefonicznie i osobiście, przez zainteresowane pośrednio lub bezpośrednio w wykonaniu planu inwestycyjnego, instytucje i organizacje w sprawach braków materiałowych opóźnień dostawy lub w sprawie przyznania dodatkowych przydziałów.
Wystąpienia tego rodzaju są niewątpliwie objawem pozytywnym i stanowią czynnik mobilizujący na odcinku wykonania zaopatrzenia, jednakże aby stanowiły one pełnowartościowy materiał dla przeprowadzenia interwencji przez CZZ, muszą odpowiadać one następującym warunkom:

a) **w przypadku braku materiału na konkretnej budowie sprawdzić należy:**

1) czy budowa złożyła zapotrzebowanie w jednostce zaopatrującej (ZB lub ZBM) i kiedy.
2) czy jednostka zaopatrująca daną budowę przesłała zamówienie do jednostki nadrzędnej (ZB do ZBM) lub do dostawcy i kiedy.
3) czy reklamowano nie otrzymanie materiału i kiedy czy otrzymano odpowiedź (ZB w ZBM-ZBM u dostawcy).
4) czy po wyczerpaniu własnych możliwości interweniowano w CZZ a jeżeli nie to dlaczego?
5) czy jednostka zaopatrująca względnie ZBM nie mają możliwości przesunięcia brakującego materiału z magazynu interwencyjnego lub innej budowy.
6) w interwencji do CZZ przytoczyć należy nr i daty zamówień względnie daty pism interwencyjnych Zjednoczenia do CZZ.

b) **w przypadku popierania wniosku o przydział dodatkowy**

Interweniujący powołać się powinien na wniosek Zjednoczenia do CZ-u nadzorującego, jeżeli termin 10-ciu dniowy o którym mowa w pkt. III 4 ekspirował. Pisma popierające wnioski Zjednoczeń o dodatkowe przydziały, zgodnie z przytoczonymi wyżej zasadami wykonania zaopatrzenia, powinny być kierowane do CZ-ów nadzorujących w gestii których leży przede wszystkim przyznanie dodatkowego przydziału ew. zmiana rozdzielników.

Dyrektor Naczelny: **B. Neumann**

16.

OBWIESZCZENIE

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

o sprostowaniu omyłek w druku w Dzienniku Urzędowym.

W Nr 8, poz. 83 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 25 maja 1952 r. w zarządzeniu Nr 70 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 19 kwietnia 1952 r. w sprawie określenia organów właściwych do kierowania ruchem wynalazczości pracowniczej, na str 7 po ust. 2 § 4 **należy wstawić: „§ 5".**

W § 7 ust. 1 tegoż zarządzenia **zamiast:** „Do zakresu działania komórek wynalazczości w zakładach pracy, nadzorowanych przez Centralny Zarząd Budowy Miast i Osiedli „ZOR" (§ 5) należy:
powinno być: „Do zakresu działania komórek wynalazczości w zakładach pracy nadzorowanych przez Centralne Zarzady z wyjątkiem jednostek nadzorowanych przez Centralny Zarząd Budowy Miast i Osiedli „ZOR" (§ 5) należy:" — co niniejszym prostuje się.

Dyrektor Gabinetu **St. Ziemiński**

KOMUNIKAT I

W Dzienniku Ustaw Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej ogłoszono:

W Nr 47 z dnia 12.XII.52 poz. 316 Ustawę z 22.XI.52 o Kontroli Państwowej.

W Nr 49 z dnia 23.XII.52 poz. 325 dekret z 10,XII.52 o wykańczaniu budowy i nadbudowie niektórych budynków mieszkalnych; poz. 326 dekret z 10.XII.52 o odstępowaniu przez Państwo nieruchomego mienia nierolniczego na cele

mieszkaniowe i budownictwa indywidualnego domów jednorodzinnych.

W Nr 50 z 24.XII.52 poz. 334 dekret z 17.XII.52 o uchwalaniu i wykonywaniu budżetu państwa.

W Nr 51 z 27.XII.52 poz. 338 rozporządzenie Ministrów Bezpieczeństwa Publicznego i Finansów z 22.XII 52 o opłatach w sprawach dowodów osobistych i tymczasowych zaświadczeń tożsamości.

W Nr 52 z 30.XII.52 poz. 339 rozporządzenie Rady Ministrów z 28.XI.52 w sprawie ustalenia norm szacunkowych dla nieruchomości nabywanych w celu realizacji narodowych planów gospodarczych; poz. 340 rozporządzenie Rady Ministrów z 28.XI.52 w sprawie trybu wypłaty odszkodowania za wywłaszczone nieruchomości; poz. 344 rozporządzenie Rady Ministrów z 13 XII.52 w sprawie umundurowania Korpusu Technicznego Pożarnictwa.

W Nr 53 z 31.XII.52 poz. 346 akt o wykonaniu wytyczenia granicy między Polska a Niemcami, podpisany we Frankfurcie nad Odrą dn. 27.I.51 r.

W Nr 1 z 8.I.53 poz. 1 rozporządzenie Ministra Finansów z 5.I.53 w sprawie obniżenia skal podatkowych w podatku od wynagrodzeń.

W Nr 2 z 10.I.52 poz. 2 rozporządzenie Rady Ministrów z 20.XII.52 w sprawie organizacji państwowych Komisji Arbitrażowych i trybu postępowania arbitrażowego.

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-102 z 9.XII.52 poz. 1575 zarządzenie Ministra Finansów z 7.XI.52 w sprawie wysokości i zasad obliczania odsetek za zwłokę od zaległości należnych od jednostek gospodarki uspołecznionej, poz. 1576 zarządzenie Ministra Finansów z 19.XI.52 zmieniające zarządzenie z 20.VI.52 w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu Państwa; poz. 1580 orzeczenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli w sprawie przejęcia przedsiębiorstw na własność Państwa.

W Nr A-103 z 12.XII.52 poz. 1608 Uchwałę Nr 1088 Prezydium Rządu z 28.XI.52 w sprawie budownictwa zimowego; poz. 1609 Uchwałę Nr 1104 Prezydium Rządu z 28.XI.52 w sprawie kontynuowania akcji robót rozbiórkowych w 1953 r.; poz. 1611 zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z 19.XI.52 w sprawie wykorzystania próżnych przebiegów ciężarowych pojazdów samochodowych w transporcie między osiedlami.

W Nr A-104 z 19.XII.52 poz. 1612 Uchwałę Nr 1080 Rady Ministrów z 28.XI.52 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia dzielnicy Nowa Huta w Krakowie; poz. 1615 Uchwałę Prezydium Rządu Nr 1092 z 28 XI.52 r. w sprawie zasad zaliczania środków pracy do środków trwałych; poz. 1617 zarządzenie Ministra Finansów z 21.XI.52 r. w sprawie zasad i trybu aktualizacji oraz wstępnego zatwierdzenia rocznych planów pokrycia finansowego inwestycji na rok 1953; poz. 1623 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 3.XII.52r. w sprawie ustalenia wykazu średnich szkół zawodowych II stopnia, których obsolwenci podlegają w r. 1953 przepisom ustawy o planowym zatrudnieniu.

W Nr A-105 z 29 XII.52 r. poz. 1627 Zarządzenie Nr 260 Prezesa Rady Ministrów z 3.XII.52 r. zmieniające zarządzenie z 21.I.52 w sprawie czasu trwania i trybu odbywania praktyk wakacyjnych, zawodowych i dyplomowych uczniów szkół zawodowych i studentów szkół wyższych; poz. 1629 zarządzenie z 11.XII.52 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji limitowych i działalności przedsiębiorstw wykonawstwa inwestycyjnego przez banki specjalne; poz. 1630 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G. i Ministra Finansów z 11.XII.52 r. dotyczące zmian w zarządzeniu z 24.XII.51 r. w sprawie jednostek nadzoru inwestycyjnego i komórek wykonawstwa inwestycji systemem gospodarczym; poz. 1631 zarządzenie Ministra Finansów 13.XII.52 r. w sprawie otwarcia rachunków budżetowych na rok 1953 i zakończenia roku budżetowego 1952; poz. 1634 zarządzenie Ministra Budownictwa Przemysłowego z 29.XI.52 r. w sprawie trybu, terminów i formy sporządzania faktur przejściowych za roboty budowlano-montażowe i prace projektowe jednostek budownictwa przemysłowego.

W Nr A-106 z 30.XII.52 r. poz. 1639 Uchwałę Rady Ministrów z 9.XII.52 w sprawie statutu organizacyjnego Ministerstwa Kontroli Państwowej — poz. 1640 Uchwałę Rady Ministrów z 9 XII.52 rr. w sprawie zniesienia kontroli wewnętrznej oraz powołania inspekcji resortowej i księgowych-rewidentów; poz. 1642 Uchwałę Prezydium Rządu z 13.XII. 52 r. w sprawie zmiany uchwały z 10.I.52 r. dotyczącej rozliczeń za roboty budowlano-montażowe i prace projektowe w zakresie inwestycji i kapitalnych remontów; poz. 1644 zarządzenie Przewodniczącego P.K.P.G z 19.XII.52 r. w sprawie robót i dostaw inwestycyjnych objętych planem inwestycyjnym na 1952 rok, nie wykonanych do dnia 31.XII.52 r. oraz wykonawstwa robót budowlano montażowych w pierwszym kwartale 1953 roku; poz. 1647 zarządzenie Ministra Finansów z 13.XII.52 r. zmieniające zarządzenie z 29.VIII. 52 r. w sprawie powiązania z budżetem na 1953 r. przedsiębiorstw terenowych, działających na zasadzie rozrachunku gospodarczego; poz. 1648 zarządzenie Ministra Finansów z 16. XII.52 r. w sprawie zwolnienia przedsiębiorstw budżetowych od podatku dochodowego; poz. 1649 zarządzenie Ministra Finansów z 16.XII.52 w sprawie zaniechania ustalania zobowiązań podatkowych z tytułu imprez urządzanych na rzecz Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy; poz. 1654 zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła z 9.XII.52 r. w sprawie zasad i trybu zawierania umów o wykonanie robót budowlano-montażowych, objętych planem inwestycyjnym, przez jednostki niewymienione w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z 19.I 49 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa.

KOMUNIKAT II

Wydane zostały a nie są ogłoszone w Dzienniku Urzędowym następujące akty normatywne:

Zarządzenie Ministra Nr 227 z 22.XII.52 r. L. dz. GM/1/52 w sprawie podawania do prasy komunikatów o wykonaniu zadań produkcyjnych.

Zarządzenie Ministra Nr 230 z 31.XII.52 r. L. dz. GM/3/2520/52 w sprawie utworzenia oddziału Zaopatrzenia Robotniczego w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego Nowe Tychy.

Zarządzenie Ministra Nr 231 z 30.XII.52 r. L. dz. DVI/1/52 w sprawie branżowego planu kont na rok 1953 dla Budowl. Przeds. Powiatowych.

Okólnik Ministra Nr 86 z 20.XII.52 r. L. dz. GM/3/12464/52 w sprawie trybu odbioru efektów budownictwa mieszkaniowego w końcowym okresie robót.

Okólnik Ministra Nr 89 z dnia 29.XII.52 r. L. dz. DI/1/8242/52 w sprawie prac związanych ze sporządzaniem planów gospodarczych na 1953 r.

Okólnik Ministra Nr 91 w sprawie odbywania praktyk przez słuchaczów rocznego kursu dla wysuniętych pracowników na stanowiska kierownicze.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 146 z 23.XII.52 r. L. dz. GM/2/1227/52 w sprawie utrzymania czystości na nieruchomościach położonych w Warszawie administrowanych przez Ministerstwo.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 147 z 23 XII.52 r. L. dz. GM/2/12078 w sprawie uzgadniania projektów Uchwał Prezydium Rządu z Departamentem Inwestycji P.K.P.G.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 148 z 24.XII.52 r. L. dz. DVII/6/11623/52 w sprawie wysokości wskaźników zmiany sum przerobu w planach produkcyjno-finansowych na rok 1953 w związku ze zmianą cen materiałów budowlanych od 1 stycznia 1953 r.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 149 z 24.XII.52 r. L. dz. DXIV/222/12214 w sprawie szkolenia wewnątrz zakładu.

Pismo okólne Nr 150 z 27.XII.52 r. L. dz. DXIII/3/4428/52 w sprawie umundurowania drelichowego dla pracowników straży przemysłowej i straży pożarnej.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 153 z 27.XII.52 r. L. dz. GM/3/12620/52 w sprawie planu etatów na 1953 r.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 154 z 27.XII.52 r. L. dz. w sprawie zawyżonych sprawozdań z wykonania planów produkcyjnych.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 155 z 29.XII.52 r. L. dz. DXIII/3/5704/52 w sprawie wynagradzania niektórych pracowników Oddziału Zaopatrz. Robotniczego.

Pismo okólne Ministerstwa Nr 157 z 31.XII.52 r. L. dz. D.XIII/4/52 w sprawie prowadzenia akcji socjalnej.

Akty te rozesłane zostały w odbitkach sporządzonych na powielaczu.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Al. Stalina 26.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli prenumerata roczna — 18 zł., półroczna — 10 zł. 50 gr. Cena pojedynczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 378 — 412 — 18 część 21, dział 5 rozdział 24 § 3 wpływy z wydawnictw —

Cena 1 zł 40 gr.

Drukarnia Akcydensowa, W-wa, Tamka 3 4.000. Zam 241 z dn. 2.II.53. Podpisano do druku 27.II 53. Druk ukończono 2.III.53. Objętość 1½ ark. druku. Pap. druk. sat. kl. VII, A1/60 g. 4-B-12551.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.